

CILVĒKA GRIBAS NOSLĒPUMI • ARIMANA INKARNĀCIJAS SAGATAVOŠANA

Ir ļoti nepieciešams, lai turpmākajā cilvēces kultūras attīstībā ieplūstu tas, ko mēs saucam par garazinātņi. Mums šodien skaidri jāpasaka: izglābt cilvēci no straujas lejupslīdes ir iespējams, tikai pievēršoties jaunajai atklāsmei, ko sniedz garīgā izzīņa.

Redziet, mīļie draugi, pret to viens otrs var izteikt daudz emocionālu un loģisku iebildumu. Var teikt, ka mūsu laikā ir grūti panākt, lai plašākas aprindas pieņemtu garazinātņiskās atziņas, kuras taču sākumā var nākt tikai no atsevišķiem, nedaudziem cilvēkiem, kuri ir ieguvuši iespēju dziļi ieskatīties garīgajā pasaulē. Bet visi šādi, pat šķietami pamatoti, iebildumi neko nenozīmē iepretim tam faktam, ka nepieņemot to, ko mēs saucam par antroposofisko garazinātņi, cilvēces kultūrai būs neizbēgami jānoslīd bezdibēnī, visas Zemes attīstības procesam jānonāk to spēku rokās, kuri savā turpmākajā attīstībā negrib iet cilvēcei paredzētajā virzienā. Lai cilvēces attīstība noritētu pareizā virzienā, nepieciešams, lai pietiekami liels skaits cilvēku uzņemtu sevī antroposofisko garazinātņi. Tikai tas, kas neko negrib zināt par to, kas šodien notiek pasaulē, var aizvērt acis un neredzēt, ka mēs esam sabrukuma sākumā. Bet šo sabrukumu var novērst tikai pilnīgi jauna mūsu kultūras ievirze. Jo viss, kas nāk no šī sabrukuma procesa, nekad nespēs apturēt lejupslīdi. Par jauncelsmes spēku var kļūt tikai tas, kas nāk no avotiem, kas nav saistīti ar līdzšinējo cilvēces attīstības gaitu.

Saprotamā kārtā šāda ievirze saduras ar ievērojamām grūtībām. Lai garazinātne, būdama iniciācijas zinātne, izplatītos cilvēcē, jāpastāv zināmiem priekšnoteikumiem, jo šī zinātne prasa īpašu uzņemšanu. Par to daudz tiek runāts un arvien no jauna grēkots pret to. Viens no pirmajiem priekšnoteikumiem ir prasība, lai cilvēki, kuri šo zinātņi uzņem, atbrīvotos no tā, ko sauc par godkāri, it īpaši savas personas vērtējumā attiecībā pret citām personām. Bet ko gan līdz par to runāt, ja mēs redzam, ka pat mūsu pašu vidū - lai arī vienmēr tiek atzīts, ka tas ir pareizi -, tomēr notiek šai ziņā visnepatīkamākās lietas, aug savstarpējā skaudība utt.. Uz šo parādību es gribu tikai norādīt, bet šodien pievērsīsimies citām, lielākām grūtībām, kas stājas iniciācijas zinātnes ceļā, traucējot tai ieplūst mūsu kultūrā.

Redziet, vispirms visaptverošā veidā būtu jāizskaidro cilvēcei tas, ko var saukt par cilvēka gribas mistēriju. Jauno laiku cilvēkiem zināšanas par šo mistēriju ir zudušas, it īpaši kopš 15. gadsimta vidus, sākoties piektajam Pēcatlantīdas periodam. Jauno laiku cilvēks par šīs gribas patieso dabu zina gaužām maz. Mēs jau esam runājuši par to, ka mūsdienu cilvēks nomoda stāvoklī patiesībā neko nezina par savas gribas īsto būtību, jo tas, ko cilvēks pārdzīvo nomodā, ir viņa priekšstati. Attiecībā uz savām jūtām viņš sapņo, bet attiecībā uz gribu viņš guļ, proti, arī tad, kad ir nomodā. Šajā ziņā mēs nedrīkstam maldīties. Mums ir priekšstats par to, ko mēs gribam, un tikai attiecībā uz šo priekšstatu mēs esam nomodā. Bet kas notiek mūsu būtnes dziļumos, kad mēs kaut vai paceļam roku, t.i., pārvēršam gribu kustībā, par to mūsdienu cilvēks nezina itin neko. Tas nozīmē, ka jauno laiku cilvēks gandrīz neko nezina par gribas noslēpumu. Iemesls tam ir tas, ka visa mūsu jauno laiku kultūra, it īpaši kopš 15. gadsimta, ir kļuvusi intelektuāla, tā ir prāta kultūra, jo dabaszinātniskā domāšanas veida noteiktā kultūra ir prāta kultūra. Ar visu to, ko mēs uzveram ar intelektu, saprotam ar prātu, griba ir ļoti maz saistīta. Kad mēs domājam, veidojam kaut kādus priekšstatus, tad šajā priekšstatišanās procesā, dabiski, darbojas arī griba, bet ļoti, ļoti vājinātā veidā. Cilvēks nemaz nemana, kā viņa griba pulsē priekšstatišanās procesā, darbojas visā viņa būtnē. Jauno laiku gluži intelektuālā kultūra cilvēkam ir it kā aizsegusi īsto gribas dabu.

Kad mēs ar garazinātņes līdzekļiem pētām gribu, t.i., ar imaginācijas un intuīcijas palīdzību iedziļināmie gribas norisēs, mēs konstatējam, ka šī griba nav vis saistīta ar būvējošiem, bet gan ar noārdīšanās procesiem cilvēka organismā. Mēs par to esam jau bieži runājuši. Ja mūsu smadzenēs norisētu tikai būvējoši procesi, kas notiek, piemēram, dzīvības spēkiem pārstrādājot barību, tad mūsu smadzenes, mūsu nervu sistēma nevarētu kalpot mūsu dvēseles dzīves, mūsu gara dzīves veidošanai. Tikai tādēļ, ka mūsu smadzenēs nepārtraukti noris noārdīšanas procesi, veidojot nepieciešamo fizisko pamatu, mūsos var parādīties dvēseliskais un garīgais elements. Bet tajos darbojas griba. Tādējādi cilvēka griba savā būtībā ir kaut kas tāds, kas jau fiziskās dzīves laikā izraisa cilvēkā nāves procesus. Mūsu galvas organismā mēs nepārtraukti, katru acumirklī mirstam. Tikai mūsu pārējā organisma pret darbības dēļ mēs dzīvojam. Tātad, miršanas procesos, kas noris galvā, visvairāk darbojas griba. Mūsu galvā nepārtraukti notiek tas pats, kas objektīvi noris ārējā pasaulē pēc tam, kad ir iestājusies mūsu fiziskā nāve.

Redziet, mīļie draugi, kad mēs caur nāves vārtiem esam iegājuši dvēseliski garīgajā pasaulē, mūsu kā atsevišķu indivīdu fiziskā ķermeņa turpmākais liktenis mūs vairs neskar. Bet tas ļoti skar pasaules visumu,

jo liķis tiek kaut kādā veidā, nav svarīgi - sadedzināts vai zemē guldīts, atdots Zemes elementiem. Un tur ar viņu turpinās tas pats, ko daļēji veic griba mūsu nervu, mūsu maņu sistēmā Zemes dzīves laikā starp piedzimšanu un nāvi. Mēs veidojam sev priekšstatus, mēs domājam tāpēc, ka mūsu griba mūsos kaut ko noārda. Pēc nāves ķermenis tiek atdots Zemei, un, balstoties uz tā sabrukuma procesiem, kas daļēji noris cilvēkā jau viņa dzīves laikā, domā un veido sev priekšstatus pati Zeme. Tas, kas notiek Zemē mijdarbībā ar irstošajām cilvēka atliekām, ir gluži tas pats process, ko, mums neapzinoties, veic griba mūsu nervu un maņu sistēmā dzīves laikā starp piedzimšanu un nāvi. Tā ir tā pati griba, kas dzīves laikā sadarbībā ar mūsu Es rada mūsu ķermenī noārdīšanās procesus un kas tagad pēc nāves mūsu Zemei atdoto mirstīgo atlieku sabrukuma dēļ nu darbojas kosmiski un dod iespēju visai Zemei domāt un veidot priekšstatus. Tādējādi mēs esam kosmiski saistīti ar to, ko varētu saukt par Zemes dvēseliski garīgo procesu. Šis ir ļoti nozīmīgs priekšstats, jo tas konkrēti sasaista cilvēku ar mūsu Zemi kā ar kosmisku būtni. Tas parāda, cik cilvēka griba ir radniecīga vispārējai Pasaules gribai, kas darbojas Zemē, izraisot tur nāves procesus.

Mūsu turpmākā attīstība garīgajā pasaulē, kad esam izgājuši cauri nāves vārtiem un mums zudusi mūsu mirstīgā daļa, vairs nebalstās uz nāves spēkiem, bet jau uz pavisam citiem spēkiem tai mērā, kādā mēs tos esam uzņēmuši Zemes dzīves laikā. Arī visas Zemes sekmīga turpmāka attīstība ir atkarīga no tā, vai cilvēki, dzīvojot uz Zemes, būs uzņēmuši sevi kaut ko tādu, kas vairs nav nāves spēki, bet kas ir dzīvības spēki, kas darbojas citā virzienā nekā nāves spēki. Runāt par šo patiesību mūsdienu cilvēcei ar tās lielajām ambīcijām, ar tās lielo iedomību var tikai ar rūgtumu, jo šodien ļoti maz tiek izjusta visa šīs patiesības nopietnība. Cilvēce ir aizmirsusi, ka šīs lielās patiesības jāuzņem ar lielu nopietnību. Un tomēr par to ir jārunā. Bet nu jautāsim tālāk: kāds gan sakars pastāv starp cilvēka gribu, kā es to šeit raksturoju, un postošajām ārējās dabas norisēm? Redziet, par šīm lietām mūsdienu cilvēkam ir vislielākās ilūzijas. Jo ko gan dara šis jauno laiku cilvēks, kad viņš raugās uz dabu? Viņš saka: tas ir dabas process, kas tur norisinās. Pirms tā norisinājās kāds cits process, kas ir šā cēlonis, pirms tā vēl kāds cits, kas ir atkal šā procesa cēlonis. Un tā modernais cilvēks atrod dabā veselu cēloņu un seku ķēdi. Un viņš ir ļoti lepns par to, ka šādā veidā, sekojot kauzalitātes pavedienam, izprot ārējo pasauli. Pie kā gan mēs šādi rīkojoties īsti nonākam? Pajautājiēt kādam mūsdienu ģeologam, fiziķim, ķīmiķim vai kādam citam ortodoksālam dabaszinātniekam, pajautājiēt viņa sirdsapziņai, jo viņi jau parasti kautrējas no galīgiem secinājumiem, kas izriet no viņu pasaules uzskata, kā viņi iztēlojas Zemes attīstību. Vai Zeme, kāda tā ir ar saviem akmeņiem, daudzajiem augiem un dzīvniekiem, būtu attīstījies gluži tāpat, kā viņa to līdz šim ir darījis, ja cilvēks uz tās vispār nebūtu bijis? Ja netiktu būvētas mājas, ražotas mašīnas, lidaparāti utt., bet viss pārējais, kas nav cilvēku radīts, būtu tāpat bijis no sākuma līdz beigām, jo ārējā dabā taču pastāv cēloņu un seku sakarība? Viss ir iepriekš notikušā sekas utt. Pēc šo zinātnieku domām, šī kauzalitātes ķēde jau veidojas bez cilvēka līdzdalības. Bet šāds uzskats ir tikpat kļūdaini, kāds tas ir nākamajā piemērā.

Iedomājieties, ka es uzrakstu uz tāfeles kaut kādus vārdus, piemēram, "Štutgarte ir pilsēta". Tagad kāds pienāk pie uzrakstītā teikuma un saka: "Es zinātniski izpētīšu, kas šeit uz tāfeles uzrakstīts. Te man, sākot no beigām, ir burts "a". Tas izriet kā sekas no iepriekšējā "t". Šis "t" ir sekas no iepriekšējā "ē", tas savukārt no iepriekšējā "s" utt. Katrs burts ir iepriekšējā burta - kā cēloņa - sekas." Redziet, tā ir neļūdzība. Katrs burts pastāv tikai tādēļ, ka es viņu esmu uzrakstījis, bet nevis tāpēc, ka iepriekšējais būtu radījis nākamo burtu. Bezaizspriedumaina iedziļināšanās dabas norisēs pārlicina mūs par to pašu. Nodvēšies lielajām Jaunāko laiku zinātnes ilūzijām, mēs sakām: sekas ir cēloņu radītas. Mani mīļie draugi, tā tas nav. Īstais cēlonis mums ir jāmeklē kaut kur citur, tāpat kā cēlonis burtu secībai mums ir jāmeklē kaut kur citur, proti, mūsu prātā. Bet kur meklējami ārējo dabas norišu cēloņi to kopumā? To var pateikt tikai garazinātne. Un tā saka: šie cēloņi meklējami pašos cilvēkos. Tie atrodami šodienas apziņai nepieejamajā cilvēka gribā, kas ir koncentrēta viņa smaguma centrā, proti, ķermeņa vidusdaļā. Cilvēka galvā jau darbojas tikai daļa viņa gribas, bet galvenā viņa gribas daļa ir koncentrēta pārējā organismā. Un no tā, kāda cilvēkā ir šī viņa neapzinātā griba, ir atkarīgas ārējās dabas norises. Es bieži esmu jums stāstījis par to, ka Atlantīdas laikā cilvēki nodevās zināma veida melnajai maģijai. Kā sekas tam bija ledus laikmeta iestāšanās toreizējā civilizētajā pasaulē. Bet tā tas īstenībā ir ar visiem dabas procesiem, tie ir cilvēku gribas darbības rezultāts, nevis atsevišķa cilvēka gribas, bet tā rezultāts, kas cilvēcē veidojas kā spēku kopsavilkums no visu cilvēku gribas smaguma punktiem. Ja atbilstoši attīstīta būtne aplūkotu Zemes procesus, teiksim, no Marsa vai Merkura, tad šī būtne neapraktītu dabas procesus, kā to šodien dara cilvēks, bet viņa teiktu: tur lejā uz Zemes ir daudzi punkti, no kuriem nāk spēki, kas nosaka dabas procesu norisi, un šī būtne redzētu šos punktus nevis ārā dabā, bet pašos cilvēkos. Tādēļ viņa meklētu cēloņus dabas norisēm cilvēku iekšienē. Redziet, mīļie draugi, šai cēloņsakarībai starp dabas procesu norisi un cilvēka gribas darbību - protams, ja uz dabas norisēm raugāties lielos vilcienos, ne tikai tiktāl vien, ciktāl mūsu deguns sniedzas - jāklūst nākotnē par dabaszinātnes izziņas priekšmetu. Ar šādu dabaszinātni cilvēks tad jutīs pavisam citādu atbildību par to, kas viņš ir, nekā viņš to jūt šodien. No Zemes pilsoņa cilvēks kļūs par Kosmosa pilsoni. Tad Kosmosu viņš uzlūkos kā sev piederīgu.

Kad uzzinām par šīm lietām, tūlīt manām, ka šādas zināšanas nav tik abstraktas kā mūsu intelektuālās zināšanas, bet ir daudz reālākas, tādēļ arī to iedarbība ir daudz dziļāka. Tāpēc arī ir nepieciešams uzņemt tās daudz nopietnāk. Nevar kļūt par Kosmosa pilsoni, paliekot tas pats mietpilsonis, par kādu cilvēks ir izveidojies kopš 15. gadsimta. Ja gribam nopietni nodarboties ar garazinātņi, nepieciešams, lai vienlaicīgi cilvēcē sāktu darboties jauni ētiski impulsi. Šodien garazinātņes izplatīšanos traucē tas viss, kas negatīvā ziņā sagatavo gaidāmo Arimana iemiesošanas uz Zemes, par ko mēs jau esam runājuši, un ko tagad tikai īsumā atkārtosu.

Skatoties mūsu Zemes attīstības vēsturē, mēs redzam, ka pirms mūsu tagadējās, materiālistiskās kultūras pastāvēja grieķu-latiņu kultūra, par kuras sākumu var uzskatīt 8. gadsimtu pirms Kristus. Pāris simt gadu pēc šīs kultūras sākuma Grieķijā redzam to, ko varētu saukt par seno laiku gudrības atblāzmu, bet jau zināmā ziņā filtrētu atblāzmu. Slimīgā veidā to izjuta arī Nīče. Jau no paša savas garīgās darbības sākuma viņš kļuva par Sokrāta pretinieku. Viņš nepagura arvien no jauna runāt par pirmssokrāta grieķu kultūras lielāku vērtību, salīdzinot to ar Sokrāta un pēcokrāta grieķu kultūru. Šai sakarā es gribu teikt, ka ir jau gan tā, ka ar Sokrātu sākās liels cilvēces kultūras laikmets; bet, no otras puses, patiesība ir arī tā, ka šis Sokrāta laikmets reizē ir arī senās garīgās kultūras noriets. Jo Sokrāta laikmets ir tas laikmets, kas no agrākās spirituālās gudrības paņēma tikai tīro loģiku, kailo dialektiku. Un tieši tikai šīs tīrās loģikas, tīrās dialektikas izfiltrēšana no senās, gaišredzīgās gudrības ir raksturīga mūsdienu Rietumu kultūrai. Šis process arī kristietībai ir uzspiedis savu zīmogu. Jo arī Rietumu teoloģija ir dialektiska. Bet tā saknes, kas kā dialektika, kā līdz abstrakcijai izfiltrētais garīgums sākās Grieķijā, ir atrodamas Seno Austrumu mistērijās. Pie šīm mistērijām piederēja arī kultūra, no kuras vēlāk attīstījās ķīniešu kultūra. Un, lūk, šajā senajā Ķīnas kultūrā par cilvēku reiz iemiesojās Lucifers. Mēs nedrīkstam noslēpt, ka arī Lucifers reiz dzīvojis uz Zemes, iemiesojies cilvēkā, tāpat kā Kristus Golgātas mistērijas laikā kā cilvēks staigāja pa Zemi. Bet mēs neizprotam šīs Lucifera inkarnācijas nozīmi, ja gribam paniskās bailēs izvairīties no visa, kas nācis no Lucifera, jo no viņa, piemēram, nācis arī viss senās Grieķijas kultūras diženums, visa senā māksla, visi cilvēces mākslinieciskie centieni vispār. Tikai tas viss Eiropā tagad ir sastindzis līdz frāzei, zaudējis jebkādu saturu. Luciferiskā gudrība bija arī tā, kas sākumā palīdzēja izprast kristietību. Jo gnosticisma mācībā, kas pirmā centās izprast kristietību, atspoguļojās grieķu luciferiskā gudrība. Tas, ka Golgātas mistērija tika ietērpta šajā luciferiskajā gudrībā, tai laikā nozīmēja lielo kristietības uzvaru. Taču tagad, kad Lucifera kultūra, kas cilvēcē ienāca ar Lucifera iemiesošanas uz Zemes, noriet, pamazām veidojas tas, kas sagatavo Arimana iemiesošanas Rietumos. Jo reiz nākotnē, kad laiks tam būs pienācis, un tas tuvojas, Rietumu pasaulē iemiesosies Arimans cilvēka miesā. Arī šim notikumam ir jānāk, tāpat kā savā laikā par cilvēkiem iemiesojās Lucifers un Kristus. Tas ir paredzēts Zemes attīstībā. Tikai ir svarīgi šo faktu zināt un tam pareizi sagatavoties. Jo Arimans jau nedarbosies tikai tad, kad viņš kā cilvēks parādīsies uz Zemes; viņš jau tagad sagatavo savu ierašanos, darbojoties no pārjutekliskās pasaules. Viņš jau tagad veido cilvēces attīstību, vadot uz Zemes spēkus, kas sagatavo viņa gaidāmo atnākšanu viņam vēlāmā virzienā.

Lai šī Arimana iemiesošanās veicinātu cilvēces attīstību, ir ļoti svarīgi to pareizi uzņemt. Jo arī Arimans, tāpat kā Lucifers, var cilvēcei nest labumu. Galvenais šeit ir tas, ka cilvēce nedrīkst nepamanīt Arimana parādīšanos. Kad reiz Rietumu pasaulē kā cilvēks piedzims Arimans, var notikt, ka viņš tiks reģistrēts attiecīgā dzimtsarakstu grāmatā: piedzimis Džons Viljams Smits, tas, protams, nebūs viņa īstais vārds, un viņu uzlūkos par parastu pilsoni līdzīgi citiem pilsoņiem, un tā nepamanīs īstenībā notikušo. Mūsu universitāšu profesori, dabiski, nedarīs neko, lai cilvēce šo notikumu nepalaistu garām. Viņiem tas, kas piedzims, būs Džons Viljams Smits un ne vairāk. Bet, redziet, ir svarīgi, lai šajā arimaniskajā laikmetā cilvēki zinātu, ka piedzimušais tikai ārēji ir Džons Viljams Smits, bet īstenībā tas ir Arimans; lai par to, kas būs noticis, cilvēki nemaldītos sapņainās ilūzijās. Jau tagad mēs nedrīkstam ļaut sevi pievilt, mums jāredz, kā šīs lietas tiek gatavotas.

Viens no svarīgākajiem līdzekļiem, ko pielieto Arimans, darbojoties no viņpasauls sagatavojot savu ierašanos, ir abstraktās domāšanas veicināšana cilvēkos. Pēc tā fakta, kā abstraktā domāšana šodien ir tik ļoti iecienīta, mēs redzam, ka viņš šo savu ierašanos, raugoties no viņa viedokļa, patiešām labi sagatavo. Redziet, nekas labāk neveicina Arimana vēlmi ievilk savos tīklos visu Zemes attīstību, kā tās abstraktās un abstrahētās dzīves turpināšana, kas šodien pārņem pat sociālo sfēru. Tas ir viens no Arimana paņēmieniem, viena no viņa viltībām, kā sagatavot savu parādīšanos uz Zemes. Tai vietā, lai, balstoties uz pieredzi, konkrēti parādītu, kas notiek, tiek runāts par vispārējām teorijām. Tas viss pieder pie Arimana inkarnācijas sagatavošanas.

Bet Arimanam ir arī vēl cits paņēmiens, kā sagatavot savu iemiesošanas, arī par to šodien ir jārunā. Tas notiek nepareizas evaņģēliju uztveres dēļ. Jūs jau zināt, ka šodien dažādu konfesiju pārstāvju vidū ir daudz

cilvēku, kas neatzīst neko, kas kā jauna Kristus atziņa nāk no iniciācijas zinātnes. Šādi cilvēki gan vēl atzīst evaņģēlijus, bet ko gan viņi zina par evaņģēliju īsto dabu? Šāda veida cilvēki jau tieši bija tie, kuri ārišķīgo, pasaulīgo vēsturiski literāro metodi 19. gadsimtā attiecināja arī uz evaņģēliju pētīšanu. Un kas gan no tā ir iznācis? Nav iznācis nekas cits kā tas, ka evaņģēliju uztvere pamazām kļuvusi materiālistiska. Pirmais, kam šādā veidā pievērsa uzmanību, bija tas, ka pastāv pretrunas starp četriem evaņģēļiem. Ar šo pretrunu ievērošanu sākās kritiens lejup līdz pat Bāzeles teoloģijas profesora Šmīdeļa kunga uzskatiem, kam pēc viņa domām būtu "jāglābj" evaņģēļi. Viņš mēģina pierādīt, ka evaņģēļi nav tikai fantāzijas augļi, kas radīti, lai slavinātu Jēzu Kristu. Lūk, viņš tajos ir atradis dažas vietas, kas pazīstamas kā "Šmīdeļa galvenie punkti"; tās ir vietas, kurās ir teikts arī kaut kas negatīvs par Jēzu Kristu. Un viņš domā, ka tādu vietu nebūtu, ja evaņģēļi būtu sarakstīti tikai Jēzus slavināšanai. Ir tāda sajūta, ka viņš bija spiests meklēt šādas vietas, kur Jēzum tiek piedēvētas negatīvas īpašības, lai tikai no šiem evaņģēļiem kaut ko glābtu pasaules zinātnes priekšā. Bet zudis arī šis druskas... Pasaulīgajā zinātnē neko nevarēs atrast, lai glābtu evaņģēliju īstenumu tādā nozīmē, kā to vēlas mūsu sirds. Lai pareizi novērtētu šos evaņģēlijus, ir jāzina, kā tie radušies, t.i., kas tie īsti ir. Bet to var tikai garazinātne.

Ja mēs iedziļināties evaņģēļos, uzņemam tos sevī, tad mēs varam gūt no tiem zināmu garīgu pārdzīvojumu, zināmu dvēselisku saturu. Bet šis dvēseliskais saturs nevar atklāt Golgātas mistērijas patieso būtību. Redziet, to zina tagadējā katoļu baznīca. Tāpēc tā īsti negrib, lai vienkāršie ticīgie īpaši iedziļinātos evaņģēļos, jo baidās, ka tie varētu atklāt, ka evaņģēļos nevar atrast patiesas vēsturiskas ziņas par Kristus mistēriju, un ka tajos nevar atklāt arī Golgātas mistērijas patieso būtību.

Lūk, un Arimans, sagatavojot savu iemiesošanos, ir augstākā mērā ieinteresēts, lai cilvēki ar garazinātnes palīdzību netiktu pie Golgātas mistērijas patiesas izpratnes. No vienas puses Arimana interesēs ir uzturēt cilvēkos tieksmi uz abstrakto domāšanu, bet, no otras puses, viņš ir tikpat dziļi ieinteresēts, lai cilvēcē arvien vairāk attīstītos vienīgi uz evaņģēļiem balstītā dievbijība.

Ja jūs par to padomāsit, jūs ievērosit, ka liela daļa šodien pastāvošās reliģiskās dzīves nav nekas cits kā priekšdarbs, ko Arimans veic šeit uz Zemes savu mērķu sasniegšanai.

Mums ir jāizprot, ka pasaules attīstība norisinās atbilstoši kosmiskiem likumiem. No vienas puses to iespaido pirms Golgātas mistērijas notikusī Lucifera iemiesošanās telpā un laikā, no otras puses, gaidāmā Arimana inkarnācija, kas notiks Rietumos nemaz ne tik tālā nākotnē, un kurai mēs visnotaļ palīdzam ar mūsu miglaino, neizprasto evaņģēliju kultu un ar savu abstrakto domāšanu. Šodien daudzi cilvēki sava dvēseliskā komforta labad cenšas šo nopietno patiesību neredzēt. Mums tā nevajadzētu darīt. Mums ar viesiem iespējamiem līdzekļiem drosmīgi jāiestājas par patiesību. Tas tad kalpos tam, kas ir nepieciešams, lai cilvēce ietu pa pareizo attīstības ceļu.

Rudolf Steiner, Das Mysterium des menschlichen Willens, aus GA 195.

Jāņa Garonska tulkojums no vācu valodas. J. Dobrovoļskas redakcija.